

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

č. j. 172/2022

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Křivoklát

Adresa: Křivoklát 157, 270 23

Tel. 725 832 019

Web: www.zskrivoklat.cz

E-mail: zskrivoklat@iol.cz

Ředitelka školy: Mgr. Marcela Kasíková

IČO 47017635

IZO 114100098

Zřizovatel: Městys Křivoklát, okres Rakovník

Adresa: Dr. M. Tyrše 93, 270 23 Křivoklát

IČO 00243973

Zpracovala: Karolína Zemanová

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2022

Mgr. Marcela Kasíková
ředitelka školy

Ředitelka školy Mgr. Marcela Kasíková vydává dle § 5 školského zákona 561/2004 Sb. školní vzdělávací program pro školní družinu jejíž činnost vykonávají oddělení školní družiny, které jsou součástí školy.

Legislativa školní družiny

Dle Vyhlášky č. 74/2005 Sb. - o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Charakteristika zařízení

Školní družina sdružuje žáky 1. – 5. ročníku.

Jsou zřízena dvě oddělení:

- školní družina I se samostatnou místností a zajištěním ranní družiny
- školní družina II v rámci třídy, jako odpolední ŠD

Každé z oddělení má kapacitu 30 žáků.

Provoz ŠD: ranní ŠD (6.30 – 7.30), odpolední (11.30 – 15.30)
(během školního roku může dojít k aktuálním úpravám)

dlouhodobé projekty

Cesta do pohádkového města, Hry a pohádkové cestování, Měsíc hádanek

významné akce

vítáme prvňáčky ve školní družině, vánoční besídka, karneval, sportovní odpoledne, celoroční hry, dětský den aj.

Délka a časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku. Po dobu prázdnin se činnost ŠD přerušuje.

Časový plán obsahuje výběr možných činností, ze kterých vybíráme podle aktuálního složení příslušného oddělení.

Časový plán je připraven na jeden rok.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační, zájmové, spontánní, nebo také individuální práce. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Školní družina zabezpečuje náplň volného času v době před vyučováním a odpoledne před odchodem domů. Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy. Projevuje se tak potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům je přizpůsoben režim dne.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Žáci přicházejí průběžně.

Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil.

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku.

Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností.

Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení.

Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně.

Příprava na vyučování probíhá v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby.

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

Konkrétní cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem, dle platných předpisů.

1. Rozvíjet osobnost dítěte, jeho učení a poznání
2. Získávat osobní samostatnost a schopnost projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
3. Podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte
4. Vést žáky k dodržování společenských pravidel
5. Rozvíjet schopnost komunikace
6. Vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času
7. Pochopit a uplatňovat zásady demokracie, rovnosti
8. Utvářet vědomou národní a státní příslušnost
9. Poznávat světové a evropské hodnoty
10. Získávat a uplatňovat znalosti o životním prostředí a jeho ochraně
11. Získávat a uplatňovat znalosti o bezpečnosti a ochraně zdraví

Formy vzdělávání

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání formou pravidelných činností, příležitostnými akcemi, nabídkou spontánních aktivit.

Družina umožňuje svými aktivitami žákům odpočinek i přípravu na vyučování. Základním prostředkem činnosti je hra založená na zážitku účastníků zájmového vzdělávání, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

- dobrovolnost
- ovlivňování – motivace, nabízení činností
- zájmovost a zajímavost
- přiměřená aktivita
- citovost a citlivost
- seberealizace

*** činnost příležitostná** /celodružinová/ - výlety, slavnosti, vánoční besídka, sportovní odpoledne, karneval
/mohou se zúčastnit i další zájemci/

*** činnost pravidelná** – každodenní činnost přihlášených žáků ve ŠD
/odpočinková, rekreační, zájmová/

*** činnost spontánní** – zahrnuta do denního režimu oddělení, je pro přihlášené žáky, např. hry ranní družiny, odpolední klidové činnosti nebo při pobytu venku

Materiální podmínky

Školní družina I má k dispozici jednu menší a jednu větší místnost. Je vybavena odpovídajícím nábytkem dle věku dětí. Část místnosti je pokryta kobercem.

Místnost je vybavena nezbytným hygienickým zázemím.

Školní družina II má k dispozici třídu, která je vybavena kobercem, umyvadlem, dostatečným zázemím pro družinu a tabulí s projektorem.

Děti mají k dispozici didaktické a stolní hry, malou knihovnu, počítačovou místnost.

Pro hry v odpoledních hodinách dle rozvrhu využíváme školní tělocvičnu. Pro pobyt venku máme k dispozici tělovýchovný areál školy. Jsou sledovány další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné, pracovní a sportovní činnosti.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve ŠD zajišťují vychovatelky, které jsou plně kvalifikované. Svoje vzdělání si doplňují v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání ve ŠD je zpoplatněno. Rodiče přihlášených žáků přispívají na částečnou úhradu neinvestičních nákladů souvisejících s provozem ŠD.

O výši poplatku rozhoduje ředitelka školy.

Výši úplaty může ředitelka snížit nebo od úplaty osvobodit z důvodů, které jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní družiny.

Při speciálních činnostech určuje poplatek vychovatel.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Je zajišťována bezpečnost ve 3 rovinách:

fyzická – ochrana před úrazy

sociální – dostát všech potřeb a práv

emocionální – aby dítě citově nestrádalo

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- * vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- * pobyt venku
- * pitný režim
- * zdravé prostředí užívaných prostorů /odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost nábytku
- * bezpečné pomůcky
- * ochrana dětí před úrazy, minimalizovat nebezpečí
- * seznámení s řádem pracovní, seznámení s materiálem
- * dostupnost prostředků první pomoci

Psychosociální podmínky:

- * vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima, otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, spolupráce a pomoc druhému
- * respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti
- * věková přiměřenost, respekt k individualitě žáků
- * ochrana před násilím, šikaně a dalšími patologickými jevy
- * spoluúčast žáků na životě zařízení, plánování činnosti

Ochrana a bezpečnost při práci je definována ve vnitřních řádu a poskytována prostřednictvím pedagogických pracovníků.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky prvního stupně. Vychovatelky evidují přihlašování a odhlašování žáků. Žáci jsou přijímáni na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky (zápisní lístek). Její platnost je vždy jeden školní rok. Předčasně ukončit docházku do zájmového vzdělávání lze na základě písemného sdělení zákonného zástupce. Jestliže žák vážným způsobem poruší vnitřní řád ŠD či ohrozí zdraví své nebo ostatních žáků, může ředitelka školy po předchozím projednání s rodiči rozhodnout o jeho vyloučení.

Podmínky průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání probíhá dle povinné dokumentace:

- Vnitřní řád školní družiny
- Týdenní skladba zaměstnání

Další používané dokumenty

- Přehled výchovně vzdělávací práce
- Docházkový sešit

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Bude vycházet z PLPP, který sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního předmětu za pomoci výchovného poradce. Budou využívána doporučení školského poradenského zařízení podle přiznaného stupně podpory a to zejména:

- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby dítěti
- respektování pracovního tempa dětí a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- střídání forem a činností

Žákům bude při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Bude vycházet z IVP, který sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Obsah vzdělávání

Vzdělávací oblasti zájmového vzdělávání:

a/ Místo, kde žijeme

- poznáváme své okolí, organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci
- podnikáme tematické vycházky do okolí školy
- věnujeme se dopravní výchově, malujeme dopravní značky a prostředky
- zdobíme školní družinu

b/ Lidé kolem nás

- osvojujeme si zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi
- dbáme na vytváření kladného vztahu ke spolužákům a pozitivního klimatu v oddělení
- učíme se toleranci a pořádku
- nepoužíváme nevhodné výrazy v mluveném projevu
- vedeme děti k používání „kouzelných“ slovíček – děkuji, prosím ...
- upevňujeme lidové tradice – Mikuláš, Vánoce, Velikonoce ...

c/ Lidé a čas

- vytváříme správné režimové návyky a dbáme na jejich dodržování
- učíme se respektovat čas druhých a smysluplně využívat svůj vlastní
- rozlišujeme povinnosti a zábavu
- připravujeme společné náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích
- společně kreslíme, vystřihujeme a lepíme budovy v naší obci, hrady a okolí

d/ Rozmanitost přírody

- seznamujeme se s rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody
- plánujeme tematické vycházky a pobyty v přírodě
- poznatky dále rozvíjíme při výtvarném nebo jiném zpracování, při didaktických hrách s přírodními motivy
- získáváme informace z encyklopedií, časopisů
- chráníme si své životní prostředí

e/ Člověk a jeho zdraví

- učíme se poznávat a pojmenovávat části těla
- pečujeme o své zdraví, co nám prospívá a co nám škodí
- učíme se zásadám první pomoci
- chodíme každý den do přírody

Kompetence zájmového vzdělávání

1. Kompetence k učení

- učí se s chutí, započatou práci dokončí
- umí se učit, efektivní způsoby učení, snaží se pochopit látku
- dokáže zhodnotit svůj výkon, učí se záměrně, hledá souvislosti mezi jevy
- vědomosti dovede v praxi uplatnit

2. Kompetence k řešení problémů

- všímají si problémů kolem sebe, jak je řešit
- při řešení problémů používají různé metody
- ověřují správná a nesprávná řešení, řešení dokážou obhájit
- za svoje řešení bere zodpovědnost

3. Kompetence komunikativní

- ovládají řeč, mají slovní zásobu, umí vyjadřovat své myšlenky
- umí pojmenovat věci
- umí ovládat gesto, pohyb, intonaci hlasu
- umí vyjádřit své pocity, naslouchat druhému /sobě navzájem/
- využívá různé komunikační a informační prostředky
- komunikace je kultivovaná

4. Kompetence sociální a personální

- učí se plánovat, řídit, zodpovědně přistupovat k úkolům
- projevuje ohleduplnost, citlivost
- dovede se prosadit, ale také přijmout kompromis, tolerantní vůči jiným
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém

5. Kompetence občanské

- zná svá práva, ale také povinnosti
- vnímá nespravedlnosti
- není tolerantní vůči šikaně a dovede se jí bránit
- dbá na své zdraví i zdraví ostatních
- snaží se dodržovat a rozšiřovat kulturní tradice

6. Kompetence pracovní

- výsledky pracovní činnosti posuzuje z hlediska hospodárnosti, společenského významu, ochrany životního prostředí
- rozvíjí své zájmy v organizovaných i v individuálních činnostech

7. Kompetence digitální

- umí zapnout a vypnout PC
- vyhledává obrázky, informace, pracuje s nimi
- využívá didaktické hry k rozvoji klíčových kompetencí
- chová se na internetu bezpečně

Vybavování žáků kompetencemi je chápáno jako naplňování sdružených vzdělávacích cílů. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou tyto kompetence posilovány a rozvíjeny.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Průřezová témata jsou zařazována v průběhu vzdělávání a jsou jeho povinnou součástí.

Evaluace

Vnitřní evaluace probíhá na úrovni ŠD, provádí ji vychovatelky se svými žáky průběžně. Hodnotí během celého týdne, přičemž se především zaměřuje na individuální rozvoj dětí.

Hodnocení většího či menšího tematického celku provádí po skončení činnosti. Vychovatelky se zamýšlí nad dosažením daného cíle. Podle výsledků dále plánují tematické celky, popř. upravují nebo vkládají nové náměty. Hodnotí zájem žáků, jejich aktivitu.